

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΤΟΥ ΤΕΜΠΕΛΗ – ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Γνωστικό Αντικείμενο: Γλώσσα (κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου, κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου)

Εμπλεκόμενα Γνωστικά Αντικείμενα: ΤΠΕ, Τέχνες

Στόχοι:

- ευχαρίστηση, ψυχαγωγία,
- κινητοποίηση και ενδιαφέρον για λογοτεχνικά κείμενα,
- ανάπτυξη συνηθειών προσεκτικής παρακολούθησης ανάγνωσης,
- εκμάθηση διαδικασία ανάπτυξης
- ανάπτυξη κριτικής σκέψης (ανάλυτικο συνθετική σκέψη)

Υλικά - Μέσα: παιδική λογοτεχνία, υλικά για το έργο, διαδραστικά συστήματα (λογισμικό και πίνακας), υπηρεσίες web 2.0 (you tube)

Μέθοδοι: παιδική λογοτεχνία, ανάγνωση, διδακτικά παιχνίδια, κινητικά και γλωσσικά παιχνίδια

Δραστηριότητες:

1. Προβάλλονται στο διαδραστικό πίνακα τα κάλαντα των Χριστουγέννων από τη σελίδα του you tube : <http://www.youtube.com/watch?v=8pJqDdPPgJ0>

Η νηπιαγωγός ρωτά τα παιδιά:

- τι διάθεση έχετε όταν ακούτε αυτό το τραγούδι;
- τι θα θέλατε να κάνετε;

2. Το τραγούδι επαναλαμβάνεται
Κάντε ο καθένας αυτό που ανέφερε προηγουμένως.

3. Ακούνε το τραγούδι «Χιόνια στο Καμpanariό» -
<http://www.youtube.com/watch?v=yLS4B1cjw9g>

- Τι σας θυμίζει αυτό το τραγούδι;
- Ας διαβάσουμε αυτή την ιστορία

4. Διαμορφώνονται ειδικές συνθήκες ανάγνωσης (ησυχία, καθισμένοι ή ξαπλωμένοι)
5. Παρατηρήστε το βιβλίο:
 - ☉ Τι σχήμα έχει;
 - ☉ Πώς είναι το εξώφυλλό του
 - ☉ Τι μέγεθος έχει;
 - ☉ Πώς είναι από μέσα;
 - ☉ Τι αισθήματα σας προκαλεί καθώς το βλέπετε; Τι νιώθετε;
 - ☉ Τι σας θυμίζει;
 - ☉ Τι θα θέλατε να κάνετε;
 - ☉ Έχει πολλά ή λίγα γράμματα;
6. Ανάγνωση τίτλου: τι θέλει να πει; Γιατί μιλάει;
7. Εκφραστική ανάγνωση με συχνές διακοπές και ερωτήσεις για να δω αν το καταλαβαίνουν (χαμηλότερη φωνή και τόνο όπου έχει αγωνία, δυνατότερη σε στιγμές έντασης....).
8. Ανακεφαλαίωση και προφορική ανασύνθεση του παραμυθιού με ερωτήσεις.
 - Ποιο είναι το χαρακτηριστικό του Παυλέτου; (τι διαφορετικό έχει από τους άλλους;)
 - Τι προβλήματα του δημιουργούσε η τεμπελιά; (δεν είχε χρήματα για την οικογένειά του και για τον ίδιο)
 - Πώς θέλησε να περάσει τα Χριστούγεννα ο τεμπέλης ;
 - Τι τέλος είχε η ιστορία;
 - ☉ Βάρος σε σημαντικές για την εξέλιξη της υπόθεσης και λύσεις περιστάσεις:
 - Πού συνήθως του αρέσει να πηγαίνει ο μαστρο- Παυλέτος;
 - Ποιον συνάντησε εκεί;
 - Τι πονηριά σκέφτηκε να κάνει για να καλοπιάνει τη γυναίκα του;
 - ☉ Αιτιολόγηση του τίτλου : γιατί ο λένε το βιβλίο « Τα Χριστούγεννα του Τεμπέλη;» (εντοπισμός κεντρικής ιδέας και εννοιών)
 - για ποια θέματα μιλάει το βιβλίο;

☉ Χαρακτηριστικά – προφίλ των ηρώων :

Παιχνίδι hot chair

Ποιοι είναι οι ήρωες του έργου;

Επιλέγονται οι ήρωες και κάθονται σε μια καρέκλα.

- Τα υπόλοιπα παιδιά υποβάλλουν ερωτήσεις στον κάθε ήρωα ξεχωριστά για τη ζωή τους από τότε που γεννήθηκε μέχρι σήμερα. Ο /η εκπαιδευτικός κάνει ανασκόπηση των όσων ειπώθηκαν για τον κάθε ήρωα, με την ολοκλήρωση των ερωτήσεων. Κρατούνται σημειώσεις.
- Ακολουθεί νέος κύκλος ερωτήσεων που επικεντρώνεται στις σχέσεις ανάμεσά τους:

- Παύλος με : τη γυναίκα του – το παιδί του καπηλειού – το ράφτη – τη νοικοκυρά – την κουνιάδα του
- Γυναίκα του Παύλου με: γειτόνισσες – αδερφή της – γυναίκα με τη γαλοπούλα
- Γειτόνισσες μεταξύ τους και με : Παύλο – γυναίκα του Παύλου – παιδί του μαγαζιού
- Ράφτης με Παύλο και με παιδί του μαγαζιού
- Παιδί του Παύλου με τη μητέρα του - τον πατέρα του και τη θεία του
- Παιδί με τη γαλοπούλα με τον Παύλο
- Παιδί του καπηλειού με τις γειτόνισσες – με τον Παύλο – με το ράφτη

9. Περίληψη από τα παιδιά

📍 Κατανόηση της αφήγησης :

- Μπορείς να πεις με δικά σου λόγια την ιστορία;
Βλέποντας τις εικόνες τα παιδιά λένε περιληπτικά το παραμύθι. Η νηπιαγωγός επεμβαίνει βοηθώντας τα παιδιά και συνδέοντας τις διάφορες σκηνές του έργου με τη χρήση κατάλληλων συνδετικών (όμως..., τότε ήταν πού,κλπ) και τον κατάλληλο τόνο στη φωνή.
Η εικονογράφηση βοηθά στην περίληψη του παραμυθιού.

📍 Ανάλυση

- Γιατί πιστεύετε ότι ο Παύλος αποφάσισε να αρχίσει να δουλεύει;

📍 Σύνθεση

- Αν ήσουν ο συγγραφέας τι τέλος θα έβαζες στην ιστορία;
- Τι αλλαγές θα έκανες στην ιστορία;

📍 Αξιολόγηση

- Πώς κρίνεις την πράξη του Παύλου να στείλει μια ξένη γαλοπούλα στο σπίτι του;
- Πώς κρίνεις το γεγονός ότι δεν πήγαινε να δουλέψει;

10. Παιχνίδια με τις εκφράσεις – πρόσωπα: αναπαριστούν τις εκφράσεις των ηρώων του έργου σε διάφορες φάσεις του έργου.

11. «Δραματοποίηση παραμυθιού»

Υλικά: υλικά αμφίεσης, μουσική

Μέθοδος: συζήτηση, ανάλυση ηρώων

Στόχοι:

- Να μετατρέψουν ένα παραμύθι σε θεατρικό κείμενο
- Διαδικασίες αναπαράστασης: σωματική έκφραση, τονισμός, σεβασμός στο έργο
- Ανάπτυξη φαντασία
- Ανάπτυξη δημιουργικού λόγου (δημιουργικότητας στο λόγο)
- Συνάρθρωση διαφόρων λόγων: Λεκτική επικοινωνία, πλαστική έκφραση, μουσική

Εξέλιξη:

- Προηγούμενη, πλήρης γνώση του παραμυθιού
- **Προετοιμασία:**
- ποιοι είναι οι ήρωες

- ποιοι είναι οι χαρακτήρες (τι χαρακτήρα έχει ο καθένας)
 - ποια είναι τα συναισθήματά τους (σε κάθε εξέλιξη)
- **Παιχνίδι σε Ομάδες:**
Παιχνίδι διαφόρων σκηνών από παιδιά χωρισμένα σε ομάδες και σε αντίστοιχους ρόλους :
 - Οι κυρίες της γειτονιάς πάνε στο καπηλειό
 - Ο Τεμπέλης και το παιδί του καπηλειού
 - Ο Τεμπέλης, ο ράφτης και το παιδί του καπηλειού
 - Ο Τεμπέλης και το παιδί της αγοράς
 - Ο Τεμπέλης και η σπιτονοικοκυρά

Σημείωση: ανάλογα με τους ρόλους και τις σκηνές επιλέγεται και το παιχνίδι σε ομάδες

- Επιλέγεται η **μουσική** επένδυση
- **Απονομή ρόλων:**
 - Καθημερινό παίξιμο σκηνών από μικρές ομάδες παιδιών
 - Σύνδεση όλων των σκηνών σε ενιαίο θεατρικό
- **Υλικά** που θα χρειαστούν

© ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΥ

Υλικά: Χαρτί, Μολύβι, Πίνακα, Μαγνητικό πίνακα με Γράμματα

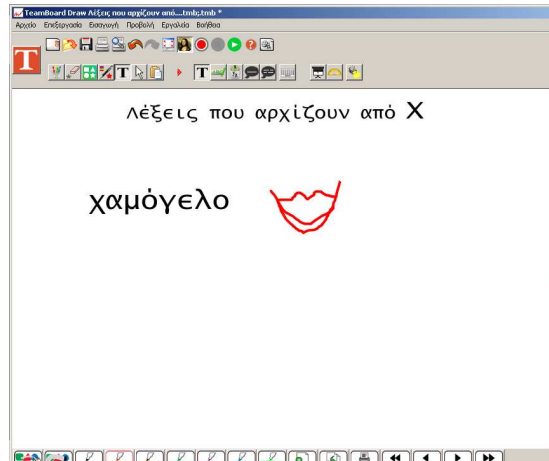
Μέθοδοι: Ανάγνωση, συζήτηση

Στόχοι:

- Να έρθουν σε επαφή με σύμβολα (αλφαβητικό σύστημα)
- Να χρησιμοποιήσουν δείκτες του κειμένου για τον εντοπισμό και την ανάγνωση λέξεων
- Να μπορέσουν να χωρίσουν λέξεις

Εξέλιξη:

- Γράφω σε ένα χαρτί / στον πίνακα / στο διαδραστικό πίνακα/ συνθέτω με μαγνητικά γράμματα τον τίτλο « Τα Χριστούγεννα του Τεμπέλη» κρατώντας απόσταση ανάμεσα στις λέξεις.
- Διαβάζω και συνοδεύω τη ρηματοποίηση με κίνηση, για να δείξω την κάθε λέξη.
- Αναγνωρίζεται κάποια λέξη από τον τίτλο; (Π.χ. σε σχέση με ονόματα παιδιών).
- Από ποιο γράμμα αρχίζει η λέξη Χριστούγεννα; Αυτή η λέξη τι λέει; («Τα»), πού την έχετε ξαναδεί; Από ποια λέξη αρχίζει η λέξη Τεμπέλη; Βρίσκουμε λέξεις που αρχίζουν από «**X**» και μετά από «**T**».

Ποια άλλα γράμματα γνωρίζετε;

- Προσπαθούμε να βρουν τις κρυμμένες λέξεις και να τις αντιγράψουν στην ακροστιχίδα με τη λέξη Χριστούγεννα (Χ= Χριστός, Ρ = Ρόδι, Ι= Ιωσήφ , Σ = στολίδια, Τ= τάρανδος , Ο = ουρανός, Υ= ύμνος , Γ= γκι, Ε = έλατο, Ν = νιφάδα, Ν = νύχτα, Α = Αστέρι).

Η Κρυμμένη Λέξη

Βρες τις κρυμμένες λέξεις

Όνομα: _____

Ημερομηνία: _____

Ψάξε να βρεις τις κρυμμένες λέξεις

Ε	Ε	Η	Δ	Δ	Α	Ρ	Υ
Λ	Α	Τ	Α	Ο	Α	Κ	Σ
Ρ	Ε	Δ	Α	Α	Η	Χ	Σ
Ι	Ι	Σ	Δ	Η	Ι	Φ	Β
Ι	Α	Ε	Α	Π	Υ	Φ	Φ
Δ	Η	Ι	Ι	Γ	Π	Ο	Κ
Θ	Η	Ι	Δ	Ο	Ρ	Σ	Ι
Ι	Υ	Ε	Α	Δ	Α	Π	Α
Ρ	Ε	Τ	Α	Ρ	Α	Η	Α
Ο	Β	Ρ	Ε	Δ	Η	Κ	Ε
Γ	Δ	Υ	Χ	Φ	Γ	Ι	Σ

ΕΛΑΤΟ	
ΚΕΡΙ	
ΤΑΡΑΝΔΟΣ	
ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	
ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ	

Ψάξε να βρεις τις κρυμμένες λέξεις

Όνομα: _____

Ημερομηνία: _____

Χ
Ρ
Ι
Σ
Τ
Ο
Υ
Γ
Ε
Ν
Ν
Α

Χριστός	Υμνος
Ρόδι	Γκι
Ιωσήφ	Στολίδια
Τάρανδος	Νιφάδα
Ουρανός	Αστέρι

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Γνωστικό Αντικείμενο: Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη

Εμπλεκόμενα Γνωστικά Αντικείμενα: ΤΠΕ (γνωρίζω και δημιουργώ), γλώσσα (παραγωγή προφορικού λόγου)

Στόχοι:

- Να γνωρίσουν τα θρησκευτικά γεγονότα της γέννησης του Χριστού
- Να διατυπώσουν απόψεις σύμφωνα με τις εμπειρίες τους
- Να γνωρίσουν τις δυνατότητες του υπολογιστή ως μεθοδολογικού εργαλείου
- Να κάνει γενικεύσεις (αφαιρετική ικανότητα)

Δραστηριότητα:

Οι μαθητές παρακολουθούν στο you tube τη γέννηση του Χριστού (παιδικό). Ακολουθεί σχετική συζήτηση, που αφορά:

- την κατανόηση του έργου
- τη γενίκευση (γιατί γεννήθηκε ο Χριστός, τι ήθελε να φέρει στη γη...)

© «Τα Έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς»

Με αφορμή την αναφορά του εθίμου της γαλοπούλας στο διήγημα του Παπαδιαμάντη, γίνεται γνωριμία με τα βασικά έθιμα στον ελλαδικό χώρο. Ωστόσο, έχει ζητηθεί από τους γονείς να αναφέρουν στα παιδιά έθιμα που γιορτάζουν στο στενό οικογενειακό τους περιβάλλον, ώστε να τα αναφέρουν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού.

Γνωστικό Αντικείμενο: Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη

Εμπλεκόμενα Γνωστικά Αντικείμενα: Μαθηματικά, ΤΠΕ, Γλώσσα (Ανάπτυξη Προφορικού και Γραπτού Λόγου)

Στόχοι:

- Να έρθουν σε επαφή με Χριστουγεννιάτικα έθιμα διαφόρων χωρών και να κατανοήσουν τις διαφορετικές ή τις κοινές συνήθειες της γιορτής σε διάφορους πολιτισμούς
- Να επικοινωνήσουν λεκτικά (να εκφράσουν ιδέες και απόψεις)
- Να κατανοήσουν τους κανόνες ενός παιχνιδιού και να μάθουν να τους τηρούν
- Να εξασκηθούν στην αρίθμηση
- Να έρθουν σε επαφή με διάφορα είδη κειμένων και τα χαρακτηριστικά τους (αφίσα, πρόσκληση, γράμμα στον Άγιο Βασίλη, ευχετήρια κάρτα...)
- Να αναγνωρίσουν ότι ο γραπτός λόγος είναι φορέας μηνυμάτων
- Να αντιληφθούν τους σκοπούς της γραφής
- Να παράγουν κείμενα με τη χρήση σημειωτικών μέσων
- Να ασκηθούν στη χρήση του Υπολογιστή και των δυνατοτήτων του
- Να έρθουν σε επαφή με έργα τέχνης
- Να ανοικοδομήσουν τα μηνύματα που μεταφέρει το έργο (διαχρονικότητα του εθίμου)
- Να καλλιεργήσουν αισθητική κρίση
- Να εκφράσουν συναισθήματα

Υλικά - Μέσα: Επιτραπέζιο παιχνίδι, Υπολογιστής, Λογισμικό επεξεργασίας φωτογραφίας photoshop, Διαδραστικά συστήματα (λογισμικό Team board και LMA και διαδραστικός

πίνακας). Λογισμικό κλειστού τύπου Kidepedia, λογισμικό εννοιολογικών χαρτών Kidspiration, Λογισμικό προσομοίωσης Google Earth, μετάφραση Google

Υπηρεσίες web 2.0 (www.toolsforeducators.com, You Tube)
εικόνες, ζάρι

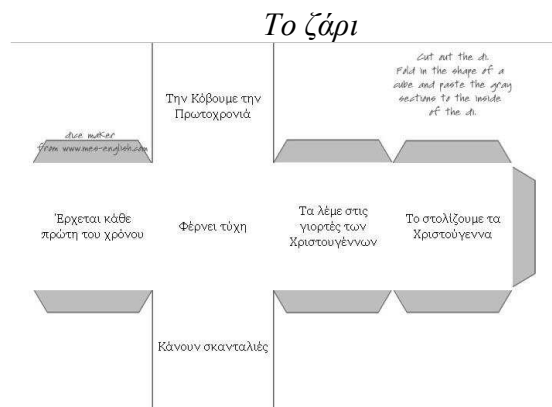
Φυσικά υλικά (πορτοκάλια, κανέλες, κλπ.), διάφορα είδη χαρτιών, κόλλες, ψαλίδια
Έργα Τέχνης: Christmas Eve (1904-05) του Carl Larsson, Τα Κάλαντα» του Ν. Λύτρα.,

Μέθοδοι: ΤΠΕ, ερωταπαντήσεις, πολυαισθητηριακή, θεατρικό παιχνίδι, εκπαίδευση μέσω τέχνης

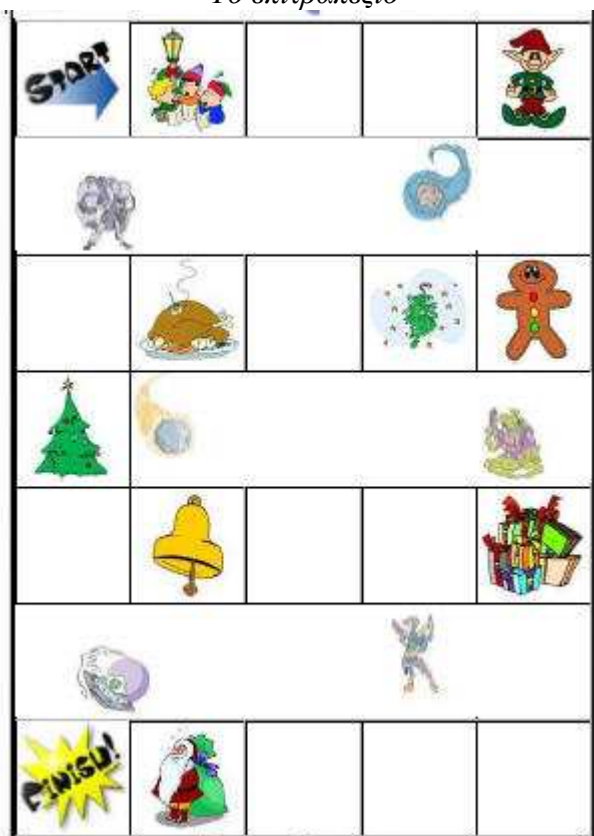
Δραστηριότητες:

1. Δημιουργείται ένα επιτραπέζιο παιχνίδι με τα έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Μπορεί να δημιουργηθεί ένα «γιγάντιο» επιτραπέζιο παιχνίδι ή κάποιο σε μικρογραφία. Το παιχνίδι παίζεται σε ομάδες. Κάθε ομάδα ορίζει έναν αρχηγό, ο οποίος κινείται σύμφωνα με το ζάρι. Σκοπός του παιχνιδιού είναι να φτάσουν οι ομάδες στο τέλος του παιχνιδιού. Δίνεται ένα ζάρι με γρίφους, οποίους τα παιδιά καλούνται να μαντέψουν και ένα με αριθμούς. Ρίχνουν πρώτα το ζάρι με τα έθιμα και μαντεύουν σε ποιο έθιμο αναφέρεται. Στη συνέχεια, κινούνται σύμφωνα με το δεύτερο ζάρι των αριθμών με στόχο να κινηθούν τόσα τετράγωνα, όσα τους δείχνει το ζάρι. Όταν συναντά ένα έθιμο η ομάδα, καλείται να το περιγράψει και να το αναπαραστήσει. Παράλληλα, ανοίγει ένα «μπαουλάκι», βγαίνει η αντίστοιχη εικόνα ή αντικείμενα, τα οποία η ομάδα μπορεί να χρησιμοποιήσει κατά την αναπαράσταση του εθίμου. Προβάλλεται επίσης στην οθόνη του διαδραστικού (ή του υπολογιστή) βίντεο με το αντίστοιχο έθιμο. Στο τέλος, αφού η ομάδα έχει αντλήσει πληροφορίες για το έθιμο, το αναπαριστά (μπορεί να δημιουργήσει μια σχετική ιστορία με λόγο ή παντομίμα).

Η επόμενη ομάδα που θα παίζει στο παιχνίδι, πιθανόν την επόμενη μέρα, δεν πρέπει να σταματήσει πάνω στο ίδιο έθιμο. Αν συμβεί αυτό, τότε η ολομέλεια της τάξης έχει το δικαίωμα να βάλει μια ποινή, να τους κάνει αλευρομούρηδες (να τους ρίξει αλεύρι). Ωστόσο, η ομάδα συνεχίζει μέχρι το επόμενο έθιμο.

Το επιτραπέζιο

ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Το χριστουγεννιάτικο δέντρο ή το караβάκι

Το Χριστουγεννιάτικο δέντρο στην Ελλάδα

Το έθιμο του Χριστουγεννιάτικου δέντρου το έφεραν στην χώρα μας οι Βαυαροί και στην Ελλάδα για πρώτη φορά στολίστηκε δέντρο στα Ανάκτορα του Όθωνα το 1833.

Πρόδρομος του χριστουγεννιάτικου δέντρου στην Ελλάδα ήταν το παραδοσιακό Χριστόξυλο ή Δωδεκαμερίτης ή Σκαρκάνζαλος κυρίως στα χωριά της Βορείου Ελλάδος. Κάθε Χριστούγεννα έβαζαν ένα μεγάλο κούτσουρο από άγρια κερασιά, πεύκο ή ελιά στο τζάκι όπου θα έκαιγε για όλο το 12ήμερο των γιορτών από τα Χριστούγεννα ως τα Φώτα. Σύμφωνα με την παράδοση φέρνει καλοτυχία και κυρίως προστατεύει το σπίτι από τους καλικάντζαρους που μπαίνουν από τις καμινάδες και κλέβουν ή κάνουν ζημιές στο νοικοκυριό.

Αναμφίβολα το Χριστουγεννιάτικο δέντρο είναι από τα πιο όμορφα έθιμα και κάθε χρόνο μικρά ή μεγάλα, φυσικά ή τεχνητά στολίζουν μια γωνιά του σπιτιού μας και δίνουν χαρά σε μικρούς αλλά και σε μεγάλους.

Η ομάδα αναπαριστά το στολισμό του Χριστουγεννιάτικου δέντρου ή ακόμα και την προέλευση του εθίμου.

- Διαβάζεται η έναρξη του εθίμου και η χώρα προέλευσης.
- Δημιουργούνται στολίδια με διάφορα υλικά από τα παιδιά και στολίζεται το Χριστουγεννιάτικο δέντρο της τάξης.
- Ανάλογα συλλέγονται πληροφορίες για το караβάκι
- Λογισμικό Kidopedia : Στόλισε το Χριστουγεννιάτικο δέντρο όπως θέλεις εσύ (ατομικά σε ελεύθερες απασχολήσεις και ομαδικά εκ περιτροπής στην ολομέλεια της τάξης και στο διαδραστικό πίνακα)

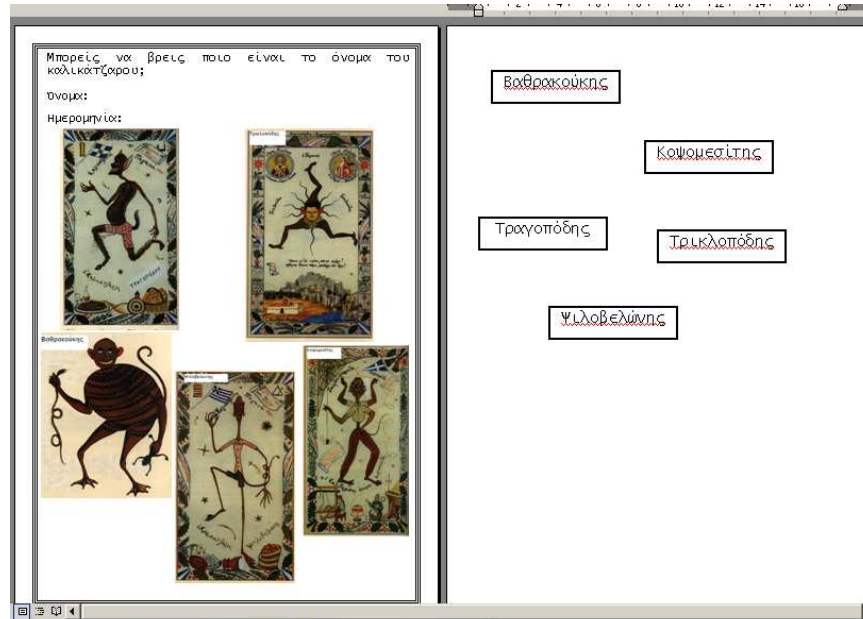

• Οι Καλικάτζαροι

Εικόνες καλικάτζάρων που εικονίζουν τους ίδιους τους καλικάτζάρους, ή σκανταλιές τους, κοπή του δέντρου της γης, ο παπάς που τους διώχνει με την αγιαστούρα.

- Διαβάζονται ή αφηγούνται σχετικές μικρές ιστορίες. Δίνονται φύλλα εργασίας με θέμα τους καλικάτζάρους.

- Ποια ονόματα έχουν οι καλικάτζαροι; Προβάλλονται εικόνες καλικάτζάρων και τα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν το όνομά τους από το χαρακτηριστικό τους γνώρισμα (π.χ. πόδια τράγου = τραγοπόδης). Στη συνέχεια συμπληρώνουν το ατομικό φύλλο εργασίας «βρες το όνομα του καλικάτζάρου». Ταυτίζουν τις λέξεις – ονόματα των καλικάτζάρων, όπως αυτά αναγράφονται επάνω στην εικόνα.

• **Το Χριστόψωμο και τα άλλα γλυκίσματα (κουραμπιέδες και μελομακάρονα)**

Τα παλιά χρόνια οι γυναίκες έβγαζαν στο χριστουγεννιάτικο τραπέζι την ημέρα των Χριστουγέννων το Χριστόψωμο. Έχει σχήμα κουλούρας. Την παραμονή της γιορτής, οι νοικοκυρές έφτιαχναν κάθε λογής μικρούτσικα στολίδια. Ανάλογα με τη δουλειά που έκανε ο πατέρας της οικογένειας, η νοικοκυρά στόλιζε το Χριστόψωμο: αν ήταν αγρότης το στόλιζε δέντρα φορτωμένα με καρπούς, κοτούλες, πουλιά, αγελάδες, το κάρο με το άχυρο και το μπουστάνι με τα λαχανικά. Αν ήταν ψαράς, έφτιαχνε ψάρια κάθε λογής, τη βάρκα με τα δίχτυα, την αμμουδιά και τα κύματα της θάλασσας. Έκαναν μια ευχή, ο μικρός Χριστός που μόλις είχε γεννηθεί να ευλογεί το σπίτι και τα αγαθά τους, να χαρίζει υγεία και καλή σοδειά για το νέο χρόνο που θα ξεκινούσε.

Η ομάδα αναπαριστά τις νοικοκυρές και την ευχή την ημέρα του τραπέζιού. Με τη βοήθεια μιας μητέρας επιλέγεται η κατασκευή ενός γλυκίσματος: Χριστόψωμο, Μελομακάρονα, Κουραμπιέδες ή Κουλουράκια (εμείς επιλέξαμε δυο γλυκίσματα)

• **Οι ευχετήριες κάρτες**

Η χριστουγεννιάτικη κάρτα είναι αγγλική επινόηση.

Την πατρότητά της διεκδικεί αρχικά ο Γουίλιαμ Έντλεϊ, ο οποίος φέρεται ως ο σχεδιαστής της πρώτης κάρτας το 1842, που είναι σήμερα έκθεμα του Βρετανικού Μουσείου.

Μερικά χρόνια αργότερα η μόδα της κάρτας έφτασε στην Αμερική, στην Αυστραλία, στη Νέα Ζηλανδία. Η Δανία είναι η πιο φημισμένη χώρα στις πωλήσεις των καρτών.

Στην Ελλάδα οι κάρτες παρουσιάστηκαν στις αρχές του 20ού αιώνα από Έλληνες μετανάστες στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και στην Αυστραλία.

Στο μπαουλάκι υπάρχουν διάφορες χριστουγεννιάτικες κάρτες με ευχές.

Η ομάδα μπορεί να μιμηθεί τη γραφή και αποστολή καρτών σε συγγενείς και φίλους, ή την παραλαβή καρτών.

- Κατασκευάζουν κάρτες και γράφουν τις δικές τους ευχές
- **Ευχές απ' όλο τον κόσμο**

Στο Web 2.0 του φυλλομετρητή της Google και στην υπηρεσία «**Μετάφραση**» γράφεται η λέξη Καλά Χριστούγεννα. Επιλέγοντας διάφορες χώρες και ενεργοποιώντας το «ηχείο» της υπηρεσίας, οι μαθητές ακούνε και βλέπουν την ίδια ευχή στην οθόνη του υπολογιστή (ή στο διαδραστικό πίνακα).

Στη συνέχεια, συμπληρώνουν το παρακάτω φύλλο εργασίας

Ένωσε με μια γραμμή την ευχή με τη χώρα:

Όνομα: _____

Ημερομηνία: _____

 Αίθιοπία	 Αγγλία
 Ελλάδα	 Ελλάδα
 Ελλάδα	 Ελλάδα
 Ελλάδα	 Ελλάδα
 Ελλάδα	 Ελλάδα
 Ελλάδα	 Ελλάδα

• **Το τραπέζι των Χριστουγέννων (Η γαλοπούλα ή η γεμιστή κότα, το χοιρινό κρέας)**

Η ομάδα αναπαριστά το χριστουγεννιάτικο τραπέζι με υλικά από την περιοχή «Σπιτάκι». Πραγματοποιείται παρατήρηση στον πίνακα του Christmas Eve (1904-05) από τον Carl Larsson και υποβάλλονται ερωτήσεις και αιτιολόγηση απόψεων σχετικές με:

- Το χώρο (εσωτερικός – εξωτερικός)
- Την εποχή
- Την ατμόσφαιρα που επικρατεί
- Τα συναισθήματα που νιώθουν
- Τα φαγητά που υπάρχουν στο τραπέζι
- Τα άτομα που υπάρχουν στο δωμάτιο (μέτρηση και ο λόγος συγκέντρωσης τόσων ατόμων)
- Της κατάστασης: «φαντάσου ότι είσαι μέσα σε αυτό το δωμάτιο. Τι μυρωδιές μπορείς να μυρίσεις; Τι συζητήσεις μπορεί να κάνουν οι παρευρισκόμενοι;)
- Έχεις κάτι κοινό με αυτό το έργο; Σου θυμίζει κάτι από τη ζωή σου;

Παιχνίδι: «Τι έχει αλλάξει;»

- Στο λογισμικό διαδραστικού πίνακα LMA υπάρχει ο αρχικός πίνακας και ένα αντίγραφο διαφοροποιημένο σε ορισμένα σημεία. Ο αρχικός πίνακας κρύβεται με

την «κουρτίνα» του λογισμικού και οι μαθητές καλούνται να βρουν τι έχει αλλάξει στον πίνακα.

• Τα κάλαντα

Η ομάδα που τυχαίνει στο έθιμο αυτό, αφού περιγράψει τι κάνουν τα παιδιά, λένε τα κάλαντα που γνωρίζουν, πού τα λένε τα κάλαντα και τι κεράσματα παίρνουν στο τέλος.

Η /ο εκπαιδευτικός ρωτά:

- ποια κάλαντα γνωρίζεις;
- μαθαίνουν κάλαντα Χριστουγέννων, Πρωτοχρονιάς και Φώτων. Παρακολουθούν στο youtube κάλαντα διαφόρων περιοχών της Ελλάδας

Η προσέγγιση πραγματοποιείται σύμφωνα με το μοντέλο το **Adams**:

Επίπεδο Α: Αισθησιασμός και Έκφραση

➤ Τα παιδιά βλέπουν για λίγο το έργο με τη συνοδεία Χριστουγεννιάτικης Μουσικής (Φρανκ Σινάτρα). Η νηπιαγωγός ζητά από τα νήπια να σκεφτούν:

- τι αισθήματα σου δημιουργεί (τι σε κάνει να αισθάνεσαι);
- γιατί αισθάνεσαι μ' αυτόν τον τρόπο;
- τι νιώθεις για τα παιδιά αυτά;
- μπορείς να φτιάξεις μια ιστορία για τα παιδιά που λένε τα κάλαντα; (πώς ξεκίνησαν, τι είπαν μεταξύ τους, πού πήγαν, τι έκαναν...). Η δημιουργία των ιστοριών γίνεται σε ομάδες.

Επειδή ο Άγιος Βασίλης δεν μπορούσε να τους αλλάξει γνώμη σκέφτηκε ένα τέχνασμα. Ζύμωσε μικρά ψωμάκια και έβαλε στο καθένα από ένα κόσμημα. Την Κυριακή μετά τη λειτουργία, μοίρασε τα ψωμάκια στο λαό. Τότε έγινε ένα θαύμα κι ο καθένας βρήκε το δικό του χρυσαφικό. Έτσι κάθε πρώτη Ιανουαρίου που γιορτάζει ο Άγιος Βασίλειος, φτιάχνουμε τη βασιλόπιτα και βάζουμε μέσα ένα φλουρί. Όποιος πετύχει το κομμάτι με το φλουρί είναι ο τυχερός της χρονιάς.

Τα παιδιά της ομάδας μπορούν αν αναπαραστήσουν την ιστορία της βασιλόπιτας ή το ίδιο το έθιμο.

- Η βασιλόπιτα σε διάφορα μέρη του κόσμου

• Το ρόδι, το Πέταλο και τα γούρια

Η ομάδα που πετυχαίνει το παραπάνω έθιμο, βρίσκει μέσα στο μπαούλο ένα ρόδι και ένα πέταλο. Τα παιδιά λένε τις απόψεις τους για το έθιμο (πώς γιορτάζεται αυτό το έθιμο σύμφωνα με τις γνώσεις τους). Στη συνέχεια, η /ο νηπιαγωγός αναφέρει τα έθιμα και η ομάδα επιλέγει τον τρόπο που θέλει να τα αναπαραστήσει.

- **Το ρόδι:** Συζητούν για τους καρπούς του ροδιού (το σχήμα τους, την ποσότητά τους). Αφηγείται την ιστορία της Περσεφόνης και του Άδη. Το ρόδι είναι γούρι και φέρνει τύχη. Κάθε πρωτοχρονιά, οι άνθρωποι κρεμούν ρόδια αν στολίδια και σπάνε ρόδι στην πόρτα του σπιτιού τους για τους φέρει τύχη και τόσα αγαθά, όσα και οι σπόροι του ροδιού.
- **Το πέταλο:**
- **Το ποδαρικό:** Τα μικρά παιδιά ξημερώματα Πρωτοχρονιάς πηγαίνουν στα σπίτια φίλων και συγγενών για να κάνουν «ποδαρικό». Πριν ακόμα ξημερώσει πηγαίνουν και πατούν πρώτα εκείνα με το δεξί πόδι, πριν μπει κάποιος άλλος στο σπίτι, για να τους φέρει τύχη και χαρά για τη νέα χρονιά. Οι ιδιοκτήτες των σπιτιών φιλεύουν τα παιδιά με γλυκά, ξηρούς καρπούς ή και χαρτζιλίκι.
- Κατασκευή γουριών και διακόσμηση πάνω σε χάρτινες σακούλες

• Τα φώτα και ο αγιασμός των υδάτων

Διώχνουν τα κακά πνεύματα

- Μαθαίνουν τα κάλαντα των Φώτων

2. Το ίδιο επιτραπέζιο παιχνίδι δημιουργείται σε μικρό μέγεθος: ο κάθε παίκτης κινεί ένα πόνι σύμφωνα με τη ζαριά που ρίχνει με στόχο να φτάσει στο τέρμα. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού οι παίκτες περνούν από έθιμα της Ελλάδας.
3. Εικονική επίσκεψη στη Σκιάθο μέσω του λογισμικού προσομοίωσης Google Earth.

4. Γνωριμία με τον Παπαδιαμάντη

Ο συγγραφέας στο σχολείο μας. Ένα παιδί προσποιείται τον Παπαδιαμάντη. Τα υπόλοιπα παιδιά του κάνουν ερωτήσεις σχετικά με όσα επιθυμούν να μάθουν γι' αυτόν. « Φανταστείτε ότι ο συγγραφέας Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης επισκέφτηκε το σχολείο μας. Τι θα τον ρωτούσατε; Τι θα σας ενδιέφερε να μάθετε;»

5. Εργασία - Τεμπελιά

- Τα παιδιά χωρίζονται σε δυο ομάδες. Η μια ομάδα είναι οι «εργασιομανείς» και στην άλλη οι «τεμπέληδες». Αρχικά, οι δυο ομάδες μιμούνται με παντομίμα τις δυο έννοιες.
- Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα υποστηρίζει με επιχειρήματα την εργασία και την τεμπελιά. Σε κάθε επιχείρημα της μιας η άλλη αντικρούει το δικό της.
- Δημιουργείται ένας πίνακας με δυο στήλες. Στη μια στήλη οι μαθητές αναφέρουν τα πλεονεκτήματα της εργασίας και στην άλλη τα μειονεκτήματα της τεμπελιάς.
- Παιχνίδι «**Βασιλιά – Βασιλιά**»

Βιβλιογραφία – Δικτυογραφία

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (Πιλοτικό Πρόγραμμα), 2^ο Μέρος, Ψηφιακό Σχολείο
<http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>

Αναγνωστόπουλος Β. Δ. (1999). Λαϊκοί θρύλοι και παραδόσεις για παιδιά, Καστανιώτη, Αθήνα

Βαλάση Ζωή (1996). Το Τεσσεροφύλλι, Κέδρος, Αθήνα

Σύγχρονο Νηπιαγωγείο (2012), τ. 90, Αθήνα, Δίπτυχο

Καραντινού Εύα (2006). Χριστούγεννα Πρωτοχρονιά, Αθήνα, Άγκυρα

Χατζή Γιολάντα (1988). Έλληνες Ζωγράφοι, 19^{ος} αιώνας, Αθήνα, Κέδρος

http://filanagnosiaprogram.blogspot.gr/p/blog-page_20.html

<http://www.youtube.com/watch?v=yLS4B1cjw9g>

<http://www.youtube.com/watch?v=8pJqDdPPgJ0>

http://www.athensmagazine.gr/portal/weird/9379#.UrATO_uAl30

«Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ»

<http://www.youtube.com/watch?v=JtSxvyC4PJw>

